

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **P. P.,** proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy,** se sídlem nábř. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2009, č. j. 843/2009 - 160 - SPR/11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2011, č. j. 9 Ca 417/2009 - 162,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti ze dne 18. 4. 2012 **se zamítá**.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy č. j. MHMP 556567/2009 ze dne 2. 7. 2009, sp. zn. S-MHMP 811435/2008, byly zamítnuty žalobcovy námitky proti záznamu o počtu dosažených bodů v evidenční kartě řidiče a záznam bodů byl potvrzen. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které Magistrát hlavního města Prahy v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a napadené správní rozhodnutí potvrdil.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce k Městskému soudu v Praze žalobu, v níž mimo jiné požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[3] Městský soud oba tyto návrhy usnesením ze dne 2. 9. 2010, č. j. 9 Ca 417/2009 - 104, zamítl s odůvodněním, že žalobce věrohodným způsobem nedoložil původ prostředků, z nichž hradí náklady na své životní potřeby, přičemž je evidentní, že k tomu nemůže postačovat jeho pravidelný příjem, tj. starobní důchod ve výši 1186 Kč. Žalobce podle městského soudu tvrdil, že své potřeby hradí z darů od svých dětí žijících ve Spojených státech amerických, avšak nejenže sám neprokázal pravdivost tohoto svého tvrzení, ale navíc znemožnil ověření této skutečnosti i soudu, když odmítl sdělit adresy těchto dárců. Městský soud z napadeného správního rozhodnutí dovodil, že žalobce v minulosti opakovaně užíval motorové vozidlo, a na tomto základě uzavřel, že žalobce musel mít dostatek prostředků potřebných na úhradu nákladů spojených s jeho provozem. Skutečnost, že žalobce má dostatek finančních prostředků, městský soud dovodil i z toho, že žalobce jemu uložené pokuty za spáchané dopravních přestupky zaplatil a že se podle svých slov zdržuje i v cizině.

[4] Kasační stížnost proti tomuto usnesení městského soudu Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 27. 1. 2011, č. j. 5 As 59/2010 - 126, jako nedůvodnou. Městský soud žalobce následně opětovně vyzval k úhradě soudního poplatku, na což žalobce reagoval podáním ze dne 23. 1. 2011, které soud vyhodnotil jednak jako ústavní stížnost proti shora uvedenému rozsudku Nejvyššího správního soudu a jednak jako novou žádost o osvobození od soudních poplatků. Žalobce zde uvedl, že má za to, že „*splňuje k dnešnímu dni předpoklady*“ pro tento postup.

[5] Městský soud tedy žalobce dne 1. 7. 2011 vyzval, aby soudu sdělil, v čem spočívá jím tvrzené zhoršení jeho finanční situace, aby své tvrzení o tom, že se jeho finanční situace zhoršila, prokázal a aby soudu zaslal vyplněný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Na tuto výzvu, která mu byla doručena do vlastních rukou dne 14. 7. 2011, však žalobce nereagoval.

[6] Za této situace městský soud odkázal na judikaturu Ústavního soudu ČR, podle které o opakované žádosti účastníka řízení o osvobození od soudního poplatku není soud povinen rozhodnout, pokud tato žádost neobsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, (srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09, nebo usnesení ze dne 14. 10. 2004, sp. zn. III. ÚS 404/04) a řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku zastavil.

[7] Proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností. Uvádí zde, že městskému soudu své finanční poměry specifikoval dostatečně a pravdivě. Odůvodnění usnesení městského soudu je podle stěžovatele v tomto směru účelové. Stěžovatel zde polemizoval s argumenty městského soudu stran jeho pobytu v cizině a hrazení pokut za přestupky. Městský soud měl podle něj kromě konstantní judikatury Ústavního soudu ČR citovat i ta rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, nálezy Ústavního soudu ČR či závěry Soudního dvora EU, které „*hovoří pravdu*“.

[8] Dříve, než zdejší soud přistoupil k věcnému posouzení kasační stížnosti, posuzoval, zda splňuje veškeré formální náležitosti. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána osobou k tomu oprávněnou (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“). Vzhledem k tomu, že se u stěžovatele jedná o kasační stížnost

mimo jiné proti rozhodnutí, jímž bylo řízení o žalobě zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku, netrval Nejvyšší správní soud na splnění podmínky úhrady soudního poplatku. Nejvyšší správní soud již judikoval (rozsudek ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, všechna zde uvedená rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), že povaha rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, proti němuž kasační stížnost směřuje, vylučuje, aby v posuzované věci bylo možno nedostatek podmínky uhrazeného soudního poplatku považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí, jímž se řízení o kasační stížnosti končí. Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by totiž trvání na podmínce uhrazení poplatku pro kasační řízení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním kasační stížnosti sledoval, a znamenalo by řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení v důsledku nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek.

[9] Se stejným odůvodněním Nejvyšší správní soud rovněž netrvá na splnění podmínky povinného zastoupení advokátem (k tomu srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77). Zdejší soud nepřehlédl, že stěžovatel o ustanovení zástupce z řad advokátů žádal, ovšem s ohledem na to, že v daném případě povinné zastoupení v řízení o kasační stížnosti není nezbytné a že - jak vyplyne z dále uvedeného - kasační stížnost zjevně nemohla být úspěšná, Nejvyšší správní soud tuto žádost ze dne 18. 4. 2012 zamítl.

[10] Dále se Nejvyšší správní soud v rámci zkoumání přípustnosti kasační stížnosti zabýval tím, zda byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Napadené soudní rozhodnutí bylo stěžovateli doručováno na adresu S. 19, P. 5, dne 9. 9. 2012. Obálka se však vrátila soudu zpět jako nedoručená s poznámkou, že stěžovatel má s poštou vyjednánu výhradu odnášky zásilek bez pokusu o doručení z pošty P. 5 (veškeré jeho zásilky jsou na této poště ukládány) a že si ji stěžovatel v úložní době nevyzvedl. Městský soud tedy považoval písemnost za doručenou dnem 19. 9. 2012. Ze spisového materiálu však v této souvislosti vyplynulo, že stěžovatel v době, kdy mu tato písemnost byla doručována, pobýval ve vazební věznici Praha - Ruzyně. Tato skutečnost vyplynula i ze sdělení Vězeňské služby České republiky ze dne 23. 8. 2012, podle něhož byl stěžovatel ve výkonu trestu od 25. 7. 2011 do 20. 4. 2012. S ohledem na to předmětná písemnost stěžovateli nemohla být doručena fikcí dne 19. 9. 2012. Zdejší soud tedy stěžovatele usnesením ze dne 6. 9. 2012, č. j. 6 As 39/2012 - 41, vyzval ke sdělení, kdy mu bylo kasační stížností napadené usnesení doručeno. Žalobce na tuto výzvu reagoval podáním ze dne 26. 9. 2012, v němž uvedl, že toto datum není schopen soudu sdělit. Dále uvedl, že na výzvy soudů reaguje obratem, neboť tak nepodstupuje riziko zmeškání lhůt, které nezná. Stěžovatel rovněž zdejší soud odkázal na spis městského soudu, z něhož by datum převzetí rozhodnutí mělo vyplývat. S ohledem na to, že datum, kdy stěžovatel převzal napadené soudní rozhodnutí, ze spisového materiálu nevyplývá a že se toto datum Nejvyššímu správnímu soudu nepodařilo zjistit jinak, přestože k tomu vynaložil veškeré úsilí, nezbývá než postupovat v pochybnostech ve prospěch stěžovatele a kasační stížnost považovat za včasnou. Navíc za situace, kdy stěžovatel podle svých možností se zdejším soudem stran zjišťování lhůty spolupracoval.

[11] Nejvyšší správní soud tedy přistoupil k samotné otázce sporu, a sice zda byl postup, kterým městský soud zastavil řízení o žalobě, v souladu se zákonem. Zásadní jsou v tomto směru především události následující po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2011, č. j. 5 As 59/2010 - 126, jímž bylo potvrzeno usnesení městského soudu o zamítnutí stěžovatelovy první žádosti o osvobození od soudních poplatků. Městský soud poté správně učinil příslušné navazující kroky k vybrání soudního poplatku - vyzval k jeho uhrazení - a správně posoudil následné podání stěžovatele ze dne 23. 1. 2011 jako další žádost o osvobození od soudních poplatků. Zdejší soud rovněž považuje za vhodný a zákonný postup městského soudu, který stěžovatele vyzval ke sdělení, v čem spočívá zhoršení jeho finanční situace oproti stavu, který tu existoval ke dni vydání usnesení, jímž byla zamítnuta jeho první žádost o osvobození od soudních poplatků. Jeho podání obsahující druhou žádost totiž nebylo odůvodněno žádnými skutečnostmi a jednalo se tak o blanketní podání svého druhu, k jehož doplnění měl soud povinnost stěžovatele vyzvat (srov. již citovaný nález Ústavního soudu ČR ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09).

[12] Zajisté platí, že o podané žádosti o osvobození od soudního poplatku musí být rozhodnuto dříve, než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví. Toto obecné pravidlo má však své výjimky, neboť jeho mechanické uplatňování by mohlo v některých případech vést ke zbytečnému prodlužování řízení opakováním stále stejných žádostí a rozhodnutí o nich. Proto Ústavní soud dospěl k závěru, že „*o opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je* (...) *soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení* (srov. např. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 14. 10. 2004, sp. zn. III. ÚS 404/04). Vzhledem k tomu, že stěžovatel tyto důvody soudu nesdělil, neboť nijak nezareagoval na výzvu městského soudu ze dne 1. 7. 2011, nebyl tedy soud skutečně povinen o této druhé žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhodnout a mohl rovnou přistoupit k zastavení řízení o žalobě. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že předmětnou výzvu stěžovatel obdržel 11 dnů před svým uvězněním (i s ohledem na to, že byla stěžovateli doručena do vlastních rukou).

[13] Pokud jde o ostatní stěžovatelovy kasační námitky, ty směřují proti usnesení Městského soudu ze dne 2. 9. 2010, č. j. 9 Ca 417/2009 - 104, jímž byla zamítnuta jeho první žádost o osvobození od soudních poplatků, které však již bylo Nejvyšším správním soudem přezkoumáno (pod sp. zn. 5 As 59/2010). Z tohoto důvodu tedy Nejvyšší správní soud nepovažuje tyto námitky za přípustné, neboť již byly zdejším soudem vyřešeny v předchozím řízení, a proto se jimi v tomto rozhodnutí nezabýval.

[14] Ze shora uvedeného vyplývá, že postup městského soudu, který rozhodl o zastavení řízení o žalobě pro nezaplacení soudního poplatku, byl zcela v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. ji zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti zdejší soud rozhodoval podle § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nenáleží. Žalovaný neuvádí, že by náklady řízení přesáhly rámec jeho běžné úřední činnosti (přičemž tato skutečnost nevyplývá ani ze spisového

materiálu), proto zdejší soud rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu